

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-
ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

КАФЕДРА ЛІСІВНИЦТВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

ННІ лісового і садово-паркового господарства
11.06.2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАНСПОРТ ЛІСУ**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: канд. с.-г. наук, доц. Білоус М.М.

Опис навчальної дисципліни

Транспорт лісу є профільною дисципліною для фахівців лісового господарства, яка посідає чільне місце в системі їх підготовки у навчальному закладі.

Вивчення курсу сприяє формуванню наукових знань і практичних навичок щодо ефективності використання системи машин на вивезенні лісопродукції, робота якої може бути забезпечена лише при раціональній організації оперативного управління лісовозним процесом на основі сучасних методів транспортної логістики з використанням сучасних інформаційних систем.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	205 «Лісове господарство»	
Освітня програма	Лісове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	–	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	13 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	6 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	81 год.	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	3 год.	–
самостійної роботи студента	6 год.	–

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сформувати у студентів наукові знання про організацію вивезення лісопродукції та експлуатації транспортних засобів, що дозволяє ефективно вирішувати задачу забезпечення народного господарства деревиною, виробами з неї та іншими продуктами лісокористування.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з сучасними підходами щодо організації вивезення лісопродукції та експлуатації транспортних засобів.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: «Геодезія», «Лісівництво», «Механізація лісогосподарських робіт», «Лісове товарознавство», «Організація лісогосподарського виробництва», «Основи лісоексплуатації».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- ЗК08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК01. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.
- СК06. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.
- СК09. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.
- СК10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН02. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
- ПРН04. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.
- ПРН05. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.
- ПРН06. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.
- ПРН12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.
- ПРН14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	тижні	денна форма						заочна форма						
		усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	
Модуль 1. Організація лісотransпортного процесу														
Тема 1. Транспорт: значення та місце в технологічних процесах лісового комплексу	1	10	2	2	–	–	22	2	2	–	–	–	36	
Тема 2. Організація транспортного процесу лісгосподарських підприємств	2, 3, 4	30	4	10	–	–		2	2	–	–	–		
Разом за змістовим модулем 1		40	6	12	–	–	22	40	4	–	–	–	36	
Модуль 2. Лісовозні транспортні засоби														
Тема 3. Лісовозний автомобільний тяговий склад	5, 6, 7, 8, 9,	40	4	10	–	–	59	60	4	6	–	–	70	
Тема 4. Лісовозний автомобільний причіпний склад	10, 11, 12	30	2	4	–	–		15	–	–	–	–		
Тема 5. Лісовозний залізничний рухомий склад	13	10	1	–	–	–		5	–	–	–	–		
Разом за змістовим модулем 2		80	7	14	–	–	59	80	4	6	–	–	70	
Усього годин		120	13	26	–	–	81	120	8	6	–	–	106	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Транспорт: значення та місце в технологічних процесах лісового комплексу	2
2	Організація транспортного процесу лісгосподарських підприємств	4
3	Лісовозний автомобільний тяговий склад	4
4	Лісовозний автомобільний причіпний склад	2
5	Лісовозний залізничний рухомий склад	1

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Компонувальна схема лісовозного автопоїзда і його масові показники	2
2	Аналіз прохідності лісовозного автопоїзда і встановлення кількості його ведучих осей	2
3	Тягово-швидкісні характеристики лісовозного автомобіля	2
4	Загальна маса лісовозного автопоїзда з вантажем	2
5	Оптимальне рейсове навантаження лісовозного автопоїзда	2
6	Габаритні показники проектного лісовозного автопоїзда	2
7	Техніко-експлуатаційні показники роботи лісовозного автопоїзда	2
8	Визначення середньої технічної швидкості руху автопоїзда.	4
9	Аналіз стійкості рухомого автопоїзда на поворотах і показників його гальмування	2
10	Продуктивність основного лісовозного автопоїзда та технічний стан автопарку	2
11	Чисельність лісовозного автомобільного парку і потреби в експлуатаційних матеріалах	2
12	Організація роботи лісовозного автомобільного парку	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Технологічні особливості лісотransпортного процесу	6
2	Лісотransпортна логістика	16
3	Особливості конструкцій лісовозних автомобілів	26
4	Особливості конструкцій лісовозних причіпних засобів	24
5	Особливості залізничних лісовозних транспортних засобів	9

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- модульне тестування;
- реферати;
- захист лабораторних/практичних, розрахункових/графічних робіт, проектів.

7. Методи навчання

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проектного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Організація лісотransпортного процесу		
Практична робота 1	ПРН02, 05. У тому числі для забезпечення формування наукових знань і практичних навичок, щодо організації вивезення лісопродукції, знати: сучасний стан і перспективи розвитку транспортної галузі; основні технологічні процеси лісогосподарського виробництва; організацію вивезення основних видів лісогосподарських вантажів	10
Практична робота 2		10
Практична робота 3		10
Практична робота 4		10
Практична робота 5		10
Самостійна робота 1		20
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Лісовозні транспортні засоби		
Практична робота 6.	ПРН06, 12. У тому числі для забезпечення формування наукових знань і практичних навичок, щодо експлуатації лісовозних транспортних засобів, знати: основні типи та конструктивні особливості лісовозних автопоїздів; лісові навантажувально-розвантажувальні машини і механізми; методи розрахунків основних експлуатаційних показників роботи лісовозних автопоїздів;	10
Практична робота 7		10
Практична робота 8		10
Практична робота 9		10
Практична робота 10		10
Практична робота 11		10
Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна робота 2.		20
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1319>;
- Білоус М. М., Виговський А. Ю. Транспорт лісу : навч. посібник. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2020. 347 с.
- Білоус М. М., Виговський А. Ю. Транспорт лісу : підручник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2024. 406 с.
- Білоус М. М., Виговський А. Ю. Транспорт лісу : метод. вказівки до практичних робіт для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство». К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2024. 99 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Автомобільний транспорт України. Інформаційно-довідковий сайт «Україна». URL: http://proukraine.net.ua/?page_id=443 (дата звернення: 03.06.2025).
2. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісові дороги і транспорт лісу : навч. посібник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2022. 420 с.
3. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісові дороги і транспорт лісу : підручник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2023. 436 с.
4. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісозаготівля і транспорт лісу : навч. посібник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2021. 519 с.
5. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісозаготівля і транспорт лісу : підручник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2022. 607 с.
6. Виговський А.Ю., Білоус М.М. Лісогосподарські машини та знаряддя : навч. посібник. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 556 с.
7. Виговський А.Ю., Білоус М.М. Лісогосподарські машини та знаряддя : підручник. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 506 с.
8. Виговський А.Ю., Білоус М.М. Механізація лісогосподарських робіт : навч. посібник. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2020. 576 с.

9. Виговський А.Ю., Білоус М.М. Механізація лісгосподарських робіт : підручник. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2023. 628 с.
10. Гриб В. М., Сендонін С. Є. та ін. Основи лісоексплуатації : навч. посібник. Ч. 2. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 288 с.
11. Залізничний транспорт України. *Інформаційно-довідковий сайт «Україна»*. URL: http://proukraine.net.ua/?page_id=461 (дата звернення: 03.06.2025).
12. Мінімальні вимоги щодо безпеки і здоров'я на роботі працівників лісового господарства та під час виконання робіт із зеленими насадженнями. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2167-23#Text> (дата звернення: 02.06.2025).
13. Морський і річковий транспорт України. *Інформаційно-довідковий сайт «Україна»*. URL: http://proukraine.net.ua/?page_id=469 (дата звернення: 03.06.2025).
14. Ситник О. С., Кімейчук І. В. Основи лісоексплуатації: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н4 «Лісове господарство». Біла Церква : БНАУ, 2025. 104 с.
15. Ситник О. С., Кімейчук І. В. Транспорт лісу: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н4 «Лісове господарство». Біла Церква : БНАУ, 2025. 95 с.
16. Ситник О. С., Хрик В. М., Кімейчук І. В. та ін. Механізація і транспортування лісу: інноваційні підходи у лісоексплуатації та лісгосподарських роботах. *Агробіологія*, Біла Церква, 2024. № 1. С. 153-159.